

Filmhandledning

Varghunden

Längd: 90 minuter

Ursprung: Frankrike, Luxemburg 2018

Originaltitel: White fang

Språk: Svenska

Regi: Alexandre Espigares

Rekommenderas för: åk 3 – åk 6

Innehåll

Om Filmhandledningen.....	3
Inför biobesöket.....	3
Filmen och läroplanen	3
Före och efter filmen	3
Handling	3
Ringa in filmens handling.....	4
Tema: Relationer och vänskap	5
Tema: makt, ägande och frihet	6
Tema: Berättande och bildspråk.....	7
Slutdiskussion	8

Om Filmhandledningen

Denna filmhandledning är tänkt att användas som inspiration och stöd vid ett filmsamtal. De teman som tas upp är förslag på frågeställningar och diskussioner. Du väljer själv vad du vill och hinner ta upp med din klass samt vad som är relevant och intressant för just dina elever.

Inför biobesöket

Berätta gärna för eleverna hur ett biobesök går till. För de yngsta kan det vara bra att känna till att de kommer sitta i en salong med andra barn och att det är viktigt att de håller ihop med sin egen grupp. Det kan även vara bra att känna till att lamporna kommer att vara släckta och att ljudet kan vara högt.

Filmen och läroplanen

Filmen fungerar utmärkt för att diskutera och problematisera värdegrundsfrågor om vänskap och relationen mellan människa, natur och djur. Varghunden berör tematiskt frågor om frihet, överlevnad och makt. Filmen kan användas för arbete inom exempelvis svenska, historia och samhällskunskap.

Före och efter filmen

Varghunden är baserad på Jack Londons bok *White fang* från 1906. Läs boken och jämför berättelser. Vilka skillnader och likheter finns i boken respektive filmens berättelse? Vad vinner berättelsen i respektive medium? Vad förlorar berättelsen?

Om berättelsen skulle placeras i ett nytt alternativt medium som exempelvis ett dataspel, hur skulle då berättelsen om varghunden Vittand kunna användas? Vad skulle berättelsen vinna respektive förlora? Hur skulle berättelsen kunna utvecklas?

Tips! Boken Varghunden kan lånas i klassuppsättning via cirkulationsbiblioteket på Medioteket.

Filmen utspelar sig i Yukon på 1890-talet i samband med guldrushen i Klondike. Ta reda på mer om händelser och skeenden i samband med guldruschen.

I filmen växer Vittand upp hos den nordamerikanska ursprungsbefolkningen. Ta reda på mer om ursprungsbefolkningen i området och de utmaningar människorna möter i form av förtryck och rasism.

Handling

Filmens första scener utspelar sig i en lokal där människor har anordnat en tävling med kamhundar. Vi ser filmens huvudperson Vittand ledas in i koppel under publikens jubel. Han ser trött och sliten ut. Två hundar står redo att anfalla. Vittand tittar upp mot månen och sluter ögonen just som hundarna går till attack. Vid just rätt tidpunkt dyker en sheriff upp och avbryter attacken. I scenens sista bild ser vi

Vittand och sheriffen liggandes tillsammans på marken.

I klippet efter möter vi Vittand som liten valp. Vittand är född till hälften varg och till hälften hund. Dagtid utforskar han nyfiket skogen under sin mammas omsorgsfulla uppsikt. Under en av upptäcktsfärderna anfaller plötsligt ett lodjur de båda. Vargmamman skyddar sin valp och i tumultet med lodjuren blir hon skadad. Skadan begränsar vargmammans förmåga att jaga och jakten på mat i den djupa snön blir svår. Vargmamman leder tillslut Vittand till en by och det uppdagas att vargmamman tidigare har levt i byn som draghund, under namnet Kitchi. Vittand och Kitchi stannar i byn. Livet i byn är fridfullt och hundarna behandlas väl. Kitchi återhämtar sig från skadorna och Vittand tränas för att bli en slädhund.

Framåt vårkanten kommer en sheriff till byn och meddelar byns ledare Gråabävern att marken ska säljas och att byborna måste flytta. Gråabävern erbjuder sheriffen 500 dollar för marken i hopp om att rädda byn. När sheriffen gett sig av gör byborna upp en plan, de ska tillverka varma skinnvantar och sälja åt männen som letar guld i området. Gråabävern beger sig iväg med hundspannet för att jaga efter skin. Vittand följer med. Efter några dagar möter Gråabävern en man från en annan by och de båda hamnar i dispyt om vilka marker Gråabävern får jaga på. Männen sluter en överenskommelse och Kimchi byter därmed ägare. Kimchi och Vittand skiljs åt, *tiden för mammor är förbi, det är dags att bli vuxen*, kommenterar Gråabävern. Vittand tar Kimchis plats som draghund i spannet. Efter jakten beger de sig till staden för att sälja vantarna. I staden blir Gråabävern trakasserad av några män och vid ett tillfälle försvarar Vittand sin husse.

Vackre Smith, en man som sysslar med hundkamp, blir vittne till händelsen och vill köpa Vittand. Gråabävern vägrar sälja sin hund och fortsätter sina affärer. Vackre Smith lejer då en man för att råna Gråabävern på de 500 dollar han lyckats samla ihop genom försäljningen av vantarna. Gråabävern tvingas i desperation att sälja Vittand till Smith. Vittand misshandlas och tvingas genomföra ett stort antal kamper mot olika hundar. Vittand blir mer och mer förvildad och aggressiv. Vi är nu tillbaka till scenerna från filmens början, där Vittand blir räddad av en av stadens sheriffer. Vittand förs till sheriffens hem där de båda återhämtar sig under uppsikt av sheriffs fru. Sheriffen, sheriffs fru och Vittand lär sakta känna varandra och när Vackre Smith återvänder för att kräva tillbaka sin kamphund försvarar Vittand sina nyfunna vänner. Filmen slutar med att Sheriffen och hans fru släpper Vittand fri

Ringa in filmens handling

Du kan tillsammans med dina elever närma dig filmens handling på flera olika sätt. Ett sätt är att ställa öppna frågor om karaktärer, händelser och nyckelscener.

Ett annat tillvägagångssätt är att ni tillsammans i klassen ritar upp alla karaktärer med streckgubbar. Ni kartlägger de olika karaktärernas relation till varandra med ord, teckningar och pilar. Hur känner karaktärerna huvudpersonen? Hjälper de hen på något sätt? Ställer de till med problem för hen? Vad har de olika karaktärerna för önskningar och drömmar?

Tema: Relationer och vänskap

Vittand kallas i filmen för varghund.

Vad är en varghund? Hur får Vittand sitt namn?

Efter slagsmålet med lodjuret har Kitchi svårt att jaga. Vid ett tillfälle försöker hon lura till sig lax genom att låtsas tillhöra sheriffens hundspann. Sheriffens följeslagare vill att sheriffen kör bort varghundarna.

Vad gör sheriffen istället? Varför tror ni sheriffen ger Vittand och hans mamma lax?

Många år senare träffas Vittand och sheriffen igen. Vittand är då fullvuxen.

Vad är det som gör att de två känner igen varandra?

När Vittand bor hos Sheriffen dödar han gårdens hönor. När Sheriffen kommer ut på farstun står Vittand med hönorna framför sig och viftar på svansen.

Varför viftar Vittand på svansen? Varför tror ni han dödade hönorna? Varför blir sheriffen och hans fru inte arga?

Under filmen bor Vittand på fyra olika ställen: i det vilda med Kitchi, i Gråabäverns by, hos Vackre Smith och slutligen hos sheriffen och hans fru. Jämför likheter och skillnader mellan de olika hemmen.

Hur behandlar mamma Kitchi Vittand när de bor i vildmarken? Vilka knep har hon för att lära Vittand olika saker?

Hur behandlas de två varghundarna i Gråabäverns by? Vad använder människorna i byn för knep när de vill lära Vittand olika saker?

Hur behandlar Vackre Smith Vittand? Vilket knep använder Vackre Smith för att lära Vittand olika saker?

Hur behandlar sheriffen och hans fru Vittand? Vilka knep har sheriffen och hans fru när de t.ex. vill lära Vittand att inte döda hönor.

Vem eller vilka tycker ni behandlar Vittand bäst? Varför? Hur skulle ni behandla Vittand om han bodde hos er? Hur skulle ni lära honom saker?

Vad är ett hem? Vad innebär det att ha ett hem? Vittand bor på fyra olika ställen, kan alla de ställena kallas för hem? Varför? Varför inte?

I filmen möter vi inte bara Kitchi och Vittand utan även andra hundar och vargar.

Hur betar sig de andra hundarna? Hur betar sig de andra vargarna? Jämför Vittand och Kitchi med de andra djuren? Finns det några likheter? Finns det några skillnader? Varför?

I en scen säger Gråabävern att *de andra hundarna drivs av föda och rädsla.*

Vad menar han med det? Drivs inte Vittand av föda och rädsla? Varför? Vad drivs Vittand av? Varför tror ni filmens regissör har gett Vittand och Kitchi mer mänskliga egenskaper än de andra djuren? Varför lär vi inte känna några av de andra djuren?

Vittand blir inte vänner med några av de andra djuren istället blir han vän med människor.

Varför tror ni det är så? Varför blir han vänner med människor och inte med de andra djuren?

Gråabävern ger bort Kitchi till en man.
Varför ger han bort Kitchi? Vad gör Vittand då?
Hur reagerar Kitchi? Varför reagerar hon så?
Vad tror ni Vittand tänker när Kitchi stöter bort honom? Varför?

Tema: makt, ägande och frihet

När Kitchi och Vittand kommer till Gråabäverns by berättar Gråabävern att Kitchi bott hos dem tidigare men rymt.
Varför tror ni Kitchi rymde från byn? Varför återvänder hon till byn? Vad tror ni hon känner inför att återvända?

Kitchi levde fritt och kom frivilligt till Gråabäverns byn. Gråabävern ger bort Kitchi i uppgörelsen om jaktmark.
Har Gråabävern rätt att ge bort Kitchi? Äger Gråabävern henne? Varför? Varför inte? Äger Gråabävern Vittand också? Varför? Varför inte? Varför protesterar inte Kitchi när Gråabävern ger bort henne? Varför protesterar inte Vittand?

När Gråabävern gett bort Kitchi säger han till Vittand, tiden för mammor är över, det är så här det känns att vara vuxen.

Vad menar Gråabävern med det? Har Gråabävern rätt att bestämma att "tiden för mammor är över"? Vad innebär det att vara vuxen?

Flera gånger under filmen tittar Vittand upp mot månen.

Vad tror ni han tänker då? Varför? Vad symboliserar månen för Vittand?

En av sherifferna kommer till Gråabäverns by med ett tråkigt besked.

Vad är sheriffens budskap? Hur vill Gråabävern lösa problemet? Har andra människor rätt att ge bort marken som Gråabävern och hans folk bor på? Varför? Varför inte?

Finns det några andra sätt Gråabävern kunde ha förhindrat försäljningen på? Vilka då?

När Vittand ska bli draghund säger Gråabävern att han måste vinna de andra hundarnas respekt.

Vad menar han med det? På vilket sätt visar Vittand att han bestämmer?
Jämför Vittands sätt att skaffa sig respekt i hundspannet med hur Vackre Smith får Vittand att lyda? Vilka skillnader och likheter finns det? Är det ok att Vittand hotar hundarna men inte ok att Vackre Smith gör det? Varför? Varför inte?

Vackre Smiths medhjälpare slår Vittand med en käpp. När Vackre Smith sedan har käppen lyder Vittand honom.

Vad betyder Vackre Smiths käpp för Vittand? Varför blir Vittand rädd för sheriffens krycka i slutet av filmen? Vad betyder begreppen *respekt*, *lydnad* och *underkastelse*? Vilka likheter och skillnader finns det mellan begreppen?

Vackre Smith försöker flera gånger köpa Vittand.

Vad är det som händer första gången Vackre Smith ser Vittand? Vad är det som gör att Vackre Smith gärna vill köpa Vittand? Vad är Vackre Smith syfte med att äga Vittand? Vad är det Smith vill ha? Varför?

Gråabävern säljer Vittand till Vackre Smith trots att han vet att Smith kommer att utnyttja Vittand.

Hur tror ni Gråabävern tänker när han tar sitt beslut? Varför? Gjorde han rätt som valde att rädda byn och offra Vittand? Varför? Varför inte?

I slutet av filmen räddar sheriffen Vittand. Vittand får bo hos sheriffen och hans fru. Sheriffen och hans fru bestämmer sig för att flytta tillbaka till Kalifornien.

Vad gör de med Vittand när de flyttar?

Var Vittand inte fri hos paret? Ägde de Vittand?

När började de äga honom? Varför?

Var Vittand deras fånge? Varför? Varför inte?

Vad innebär det att vara fri? Vad är frihet?

Vad är det för likheter och skillnader mellan *att äga* och *att hålla fången*?

I filmens slutscen ser vi Vittand yla på ett berg. Samtidigt klipper regissören in bilder på Kitchi och Gråabävern som stannar upp och hör ylandet.

Varför tror ni Vittand ylar? Vad tror ni Kitchi tänker när hon hör ylandet? Vad tror ni Gråabävern tänker när han hör ylandet?

Vad tror ni händer efter att filmen är slut? Vad gör Vittand då? Varför tror ni att berättelsen fortsätter på just det sättet?

Tema: Berättande och bildspråk

Inledningen av en film kallas för *anslag* och vi som tittar får snabbt en känsla av filmen.

Filmens anslag blir vår utgångspunkt och ingång till berättelsen, utan att avslöja för mycket. Anslaget skapar stämning och förväntningar på filmen.

Vad var det första som hände i filmen? Vilka scener såg vi i filmens anslag?

Fick ni några förväntningar på vad som skulle hända i filmen efter att ni sett de första scenerna? Vilka? Varför?

Kan det finnas fördelar respektive nackdelar att börja en film med dramatiska och actionfyllda scener?

Filmerna börjar med scener från en hundkamp. Därefter skildras Vittands liv som valp för att senare i filmen återkomma till scenerna från hundfighten.

Förstod ni direkt att berättelsen hoppade bakåt i tiden? Varför tror ni regissören har valt att hoppa i tiden? Tycker ni det var svårt att hänga med i berättelsen när händelserna inte skildrades kronologiskt? Varför? Varför inte?

I en sekvens av filmen skildras hur Vittand deltar i sin första hundkamp för att snabbt bli en van kamphund. Sekvensen är kort men berättelsen skildrar att en lång tid har passerat.

Hur skildras sekvensen i bild? Hur berättar regissören för oss i bilder att Vittand blir mer aggressiv och en bättre fighter?

Regissören varvar korta klipp där Vittand slåss mot olika hundar med bilder på en namntavla där olika namn stryks över. Vi ser också korta klipp på Vackre Smith och hans glada ansiktsuttryck och det regnar pengar. I slutet av sekvensen är alla bilder rödtonade och sekvensen avslutas med en närbild på en rödtonad Vittand där hans ögon kisar aggressivt.

När Vittand befinner sig i Gråabävern by ser han Kitchi dra ett lass med ved. Vittand

börjar också dra lasset. I klippet efter drar han lasset, men nu som fullvuxen.

Vad hände? Förstod ni direkt att det var Vittand som blivit stor? Om ja, vad var det som gjorde att ni förstod att tiden gått? Om nej, vad var det som gjorde att ni kände er förvirrade?

Varför tror ni regissören valde att hoppa så långt fram i tiden? Har ni sett några andra filmer där berättelsen hoppar i tiden? Vilken?

I mitten av filmen måste Vittand bevisa att han är värdig att leda hundspannet. Vi ser hur Gråabävern binder fast Vittand vid en stolpe. Vi ser också hur resten av hundarna från hundspannet närmar sig hotfullt. Vi får dock inte se hur händelsen utvecklar sig utan regissören klipper istället till Gråabävern som står och pysslar med något. Efter en stund kommer alla hundarna springande gnyendes och Vittand kommer gående med rep och pinne hängandes efter sig.

Vad tror ni pågick hos hundarna samtidigt som bilden visade Gråabävern? Vad fixk vi inte se? Vad visar bilderna som gör att ni tolkar händelserna så? Vad hörde ni för ljud som gör att ni tolkade händelserna så? Varför tror ni regissören valde inte visa händelsen för oss?

Har ni sett någon film eller någon annan form av berättelse som påminner om Varghunden?

I så fall vilken? På vilket sätt påminner berättelserna om varandra? Tror ni att de filmer och berättelser som ni sett tidigare påverkar hur ni uppfattar berättelsen om Varghunden? Om ja, på vilket sätt? Om nej, varför inte?

Kunde ni lista ut hur filmen skulle sluta? Vad var det som gjorde att ni avslöjade slutet? Vilka ledtrådar fanns i berättelsen? Fanns det någon annan anledning till att ni kunde avslöja slutet?

Slutdiskussion

Fanns det någon scen som ni tyckte extra mycket om? Varför då?

Fanns det någon scen ni inte tyckte om eller som ni tyckte var jobbig att se?

Jämför Vittand i början av filmen med hur han är i slutet av filmen. Har han utvecklats eller förändrats på något sätt?

Har filmen något budskap? Vilket?

En filmhandledning från Medioteket av Elin Jönsson, elin.s.jonsson@stockholm.se

För information och bokning av skolbio: stockholm.se/medioteket/skolbio

Följ gärna Mediotekets arbete med film via Facebooksidan: Medioteket – film

